

La valoració de la diversitat

Llorenç Andreu Barrachina
Anna Ristol Orriols

PID_00155505



Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

Objectius.....	5
1. La valoració de la diversitat.....	7
2. Lectures.....	9

Objectius

Amb el material d'aquest mòdul es pretén que assolis els objectius següents:

- 1.** Introduir el concepte d'avaluació psicopedagògica.
- 2.** Apreciar la importància de tenir en compte el context en tota avaluació psicopedagògica.
- 3.** Conèixer el procediment i les eines de l'avaluació psicopedagògica.
- 4.** Fer una aproximació a la pràctica de l'avaluació psicopedagògica dels alumnes amb necessitats educatives especials.
- 5.** Conèixer pràctiques concretes a l'hora d'avaluar necessitats educatives.

Competència general

Adquisició de coneixements sobre conceptes, tècniques i pràctiques relacionades amb l'avaluació psicopedagògica.

1. La valoració de la diversitat

Les instruccions d'inici de curs (Resolució de 29 de maig de 2009, relativa a l'organització i el funcionament dels centres públics d'educació secundària per al curs 2009-2010) dicten que una de les tasques del professorat especialista en orientació educativa és la **valoració de necessitats educatives** de l'alumnat en l'àmbit acadèmic i escolar i la concreció de propostes d'intervenció educativa.

Així mateix, la Resolució de 25 de juny de 2009, relativa a l'organització i el funcionament dels serveis educatius (CRP, EAP, ELIC, CREDA i CdA), i del Programa de mestres itinerants per a deficients visuals per al curs 2009-2010, apunten que una de les intervencions prioritàries dels professionals de l'EAP serà l'avaluació, assessorament i transició entre etapes dels alumnes amb NEE.

Per tant, el professorat especialista en orientació educativa i els professionals de l'EAP tenen encomanada la tasca de dur a terme, quan s'escau, les valoracions de les necessitats educatives dels alumnes. En els centres d'educació primària aquesta tasca la duen a terme els professionals de l'EAP, i a secundària es fa de manera conjunta entre el psicopedagog del centre i el psicopedagog de l'EAP.

En les lectures que us proposem en aquest capítol hi ha diverses definicions sobre el que s'entén per *avaluació psicopedagògica*. A continuació en citem algunes:

"Procés compartit de recollida i anàlisi d'informació rellevant de la situació d'ensenyament-aprenentatge, tenint en compte les característiques pròpies del context escolar i familiar, a fi de prendre decisions per promoure canvis que facin possible millorar la situació plantejada."

Colomer, Masot, Navarro, 2005

"Procés desenvolupat pels psicopedagogs per a definir les necessitats i les possibles estratègies educatives que poden requerir un determinat alumne o un grup classe per aconseguir l'èxit escolar, entenent-lo com a progrés personal satisfactori d'equilibri personal i benestar emocional, a més de perseguir altres objectius curriculars específics."

Coma i Álvarez, 2005

"Procés d'anàlisi de la informació rellevant relacionada amb alguns elements i mecanismes que intervenen en el procés d'ensenyament-aprenentatge de continguts curriculars en un context educatiu escolar, amb la finalitat última d'identificar les necessitats educatives d'alguns alumnes i el tipus d'ajuda que és aconsellable tenir per a respondre a aquestes necessitats."

Monereo i Jiménez, 2004, citant Giné, 1996

Totes aquestes definicions tenen en comú que plantegen el concepte d'avaluació psicopedagògica com un procés que no es pot desvincular del context i que té per objectiu identificar necessitats educatives per a oferir estratègies educatives, ajudes o decisions que promoguin millores.

El **procediment** que se segueix a l'hora de fer una avaluació psicopedagògica, tal com desenvolupen algunes de les lectures que us proposem, orientativament és el següent:

- Rebuda de la demanda: els fulls de demandes d'intervenció complimentats poden arribar a la Comissió d'Atenció a la Diversitat, al Departament d'Orientació (si n'hi ha) o directament al psicopedagog del centre o de l'EAP.
- Priorització de les demandes.
- Recollida i anàlisi de la informació de l'alumne: expedient de l'alumne del centre o de l'EAP, registres, informació del professorat, informació de la família, informació d'altres professionals. Reunió inicial amb del tutor/a per recollir informació.
- Avaluació psicopedagògica pròpiament dita: observacions, entrevista personal amb l'alumne, administració de proves psicopedagògiques, si s'escau, etc.
- Anàlisi i valoració dels resultats.
- Devolució, assessorament i orientació al professorat: reunió amb el tutor/a i/o equip docent de nivell per a retornar la informació i fer propostes d'actuació.
- Assessorament i orientació a la família: entrevista amb la família, si s'escau. Sempre que sigui convenient amb el tutor/a i/o psicopedagog de l'EAP o del centre.
- Seguiment de l'alumnat: coordinacions amb el tutor, altres professors i professionals implicats (CSMIJ, ABS, logopedes, psicoterapeutes, serveis socials...) i família, si s'escau.

Les implicacions metodològiques que es desprenen de l'avaluació psicopedagògica i que queden reflectides en les lectures, les podríem resumir d'aquesta manera:

- La valoració psicopedagògica s'orientarà en funció de la demanda i haurà de pretendre oferir la resposta educativa més adient.
- L'atenció a l'alumnat i a les famílies d'una manera coherent i efectiva s'ha d'aconseguir mitjançant la coordinació dels diferents elements que intervenen en la presa de decisions.

2. Lectures

A continuació fem una síntesi de les lectures que demanem que feu en aquest mòdul.

- **T. Colomer; T. Masot; I. Navarro** (2005). "La evaluación psicopedagógica". A: M. Sánchez-Cano; J. Bonals (coords.). *La evaluación psicopedagógica* (cap. 1). Barcelona: Graó.

Aquest text introdueix el concepte d'avaluació psicopedagògica fent especial incidència en la importància del context. Alhora, aporta un esquema del procediment que s'ha de seguir per a fer aquest tipus d'avaluació.

- **R. Coma; Ll. Álvarez** (2005). "Técnicas e instrumentos de evaluación psicopedagógica". A: M. Sánchez-Cano; J. Bonals (coords.). *La evaluación psicopedagógica* (cap. 3). Barcelona: Graó.

Aquesta lectura facilita eines per a l'avaluació psicopedagògica tant individual com grupal, fent especial èmfasi en la tècnica de l'observació i animant a fer l'observació del grup classe i perdre la por a dur-la a terme.

- **R. Vilana** (2005). "La entrevista con los padres, los maestros y los alumnos". A: M. Sánchez-Cano; J. Bonals (coords.). *La evaluación psicopedagógica* (cap. 4). Barcelona: Graó.

Des d'una perspectiva sistèmica, aquest text posa en relleu la importància de l'entrevista per a aconseguir una avaluació psicopedagògica reeixida. En funció de l'objectiu que persegueix el psicopedagog i si aquest ho creu oportú, farà una o més entrevistes amb l'alumne, pares o professors de manera individual o bé de manera conjunta.

- **C. Monereo; J. Jiménez** (2004). "Proyecto de evaluación psicopedagógica de los alumnos con necesidades educativas especiales". A: A. Badia; T. Mauri; C. Monereo *La práctica psicopedagógica en educación formal*. Barcelona: Editorial UOC.

Aquesta lectura se centra en l'avaluació psicopedagògica dels alumnes que presenten necessitats educatives especials i fa una proposta d'un projecte d'avaluació psicopedagògica per a l'escolarització d'alumnes amb NEE, facilitant-ne les graelles d'observació.

- **J. Lansana** (2004). "Com treballar a l'IES el procés d'avaluació de les NEE de l'alumnat i pautes d'intervenció". *Àmbits de Psicopedagogia* (10, pàg. 27-30).

Aquest article explica l'experiència de l'IES Bernat Metge de Barcelona a l'hora d'avaluar les necessitats educatives dels alumnes i com s'han organitzat des del seminari de psicopedagogia per a dur-les a terme.

Fixeu-vos que en l'article s'esmenta un desplegament normatiu que en l'actualitat ha estat modificat. En l'article s'explica que en la normativa

del 2004 la tasca de l'avaluació de les necessitats educatives de l'alumnat s'encomana a l'EAP, però actualment (tal com hem comentat anteriorment) la normativa vigent assigna aquesta tasca als psicopedagogs del centre i la de l'avaluació dels alumnes amb NEE als EAP.